

مدیریت یکپارچه
اورژانس‌های
پیش بیمارستانی و بیمارستانی
گامی موثر در مدیریت بحران حوزه سلامت

تألیف:

دکتر علی جمال محمدی

انتشارات
شهرت

مرکز پخش و دفتر مرکزی: تهران، خیابان انقلاب، خیابان منیری جاوید (اردیبهشت)، کوچه بهشت آیین، پلاک ۲۶
کد پستی ۱۳۱۴۹۶۳۳۱ تلفن: ۶۶۴۹۹۹۹۰ نمابر: ۶۶۴۸۳۱۵۱

مدیریت یکپارچه اورژانس‌های پیش بیمارستانی و بیمارستانی گامی موثر در مدیریت بحران حوزه سلامت

مولف: دکتر علی جمال محمدی

ناشر: شهرآب

ناشر همکار: آینده‌سازان

نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: ۱۳۹۸/۹

تیراژ: ۱۰۰

قیمت: ۹۰۰۰ تومان

چاپ و صحافی: ناژو

شابک: ۹۷۸-۹۶۰-۳۱۴-۴۳۷-۱

تمام حقوق نشر و پخش این کتاب برای انتشارات شهرآب محفوظ است.

فهرست نویسی پیش از انتشار

سرشناسه	: جمال محمدی، علی، ۱۳۷۲
عنوان و نام پدیدآور	: مدیریت یکپارچه اورژانس‌های پیش بیمارستانی و بیمارستانی گامی موثر در مدیریت بحران حوزه سلامت/تالیف علی جمال محمدی.
مشخصات نشر	: تهران: شهرآب: آینده‌سازان، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۲۴۶ص: مصور، جدول، نمودار.
شابک	: 9789643144371
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابخانه.
موضوع	: خدمات اورژانس - ایران، Emergency medical services - Iran، خدمات اورژانس، Emergency medical services
موضوع	: اورژانس - ایران، مدیریت، Emergency management - Iran، مدیریت، Emergency management
موضوع	: بیمارستان‌ها - ایران، خدمات اورژانس، Emergency services - Iran، بیمارستان‌ها، Emergency services
موضوع	: بیمارستان‌ها - ایران، خدمات اورژانس - مدیریت، Administration، Emergency services - Hospitals، بیمارستان‌ها، Emergency services
موضوع	: بیمارستان‌ها - خدمات اورژانس - مدیریت، Administration، Emergency services - Hospitals، بیمارستان‌ها، Emergency services
موضوع	: مدیریت بحران - ایران، Crisis management - Iran، مدیریت بحران، Crisis management
رده بندی کنگره	: RA۷/۴۴۵
رده بندی دیویی	: ۳۶۲/۱۸۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۹۶۱۴۷۲

مراکز پخش

فروشگاه مرکزی انتشارات شهرآب: تهران، خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه تهران، مجتمع فرهنگی فروزنده،

پلاک ۲۳۳ تلفن: ۶۶۹۶۱۱۰۰ نمابر: ۶۶۹۶۱۱۰۱

فروشگاه شماره ۲ انتشارات شهرآب: تهران، خیابان انقلاب، ضلع جنوب شرقی میدان، بازار بزرگ کتاب، طبقه پایین

همکف، پلاک ۱۵ تلفن: ۶۶۴۹۷۵۲۶

فروشگاه آینده‌سازان: تهران، خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه تهران، مجتمع فرهنگی فروزنده،

پلاک ۳۰۵ تلفن: ۶۶۴۱۷۳۱۶

فهرست مطالب

بخش اول / مدیریت	
فصل اول / مفاهیم و اصول	۱۱
نقش‌های مدیریت	۱۲
فراگرد مدیریت	۱۴
کارکردهای مدیریت	۱۴
عناصر تشکیل دهنده مدیریت	۱۴
فصل دوم / برنامه‌ریزی	۱۷
تعریف برنامه‌ریزی	۱۸
هدف از برنامه‌ریزی	۱۸
تعریف برنامه	۱۹
تفاوت میان برنامه و برنامه‌ریزی	۱۹
انواع برنامه‌ریزی در سطح کلان	۱۹
دیدگاه‌های متداول در برنامه‌ریزی	۲۴
مراحل عمده برنامه‌ریزی	۲۷
شرایط توفیق برنامه	۲۸
نکات کلیدی در برنامه‌ریزی	۲۸
تصمیم‌گیری	۲۹
فصل سوم / سازماندهی	۳۱
فراگرد سازماندهی	۳۲
انواع مختلف سازماندهی	۳۲

۳۷	فصل چهارم / رهبری
۳۸	نظارت و کنترل
۳۹	اهمیت کنترل
۳۹	سیستم‌های اطلاعات مدیریت
۴۰	سیستم‌های اطلاعاتی در سازمان

۴۳	فصل پنجم / بهره‌وری
۴۶	عوامل موثر بر افزایش سطح بهره‌وری

۴۹	فصل ششم / نقش آموزش در مدیریت
----	-------------------------------

بخش دوم / اورژانس

۵۱	فصل اول / اهمیت نقش اورژانس در جوامع انسانی
----	---

۵۹	فصل دوم / تحولات در تخصص‌های مدیریت اورژانس
----	---

بخش سوم / مدیریت اورژانس

۶۱	فصل اول / کلیات
----	-----------------

۶۲	اورژانس پیش بیمارستانی
----	------------------------

۶۲	اورژانس بیمارستانی
----	--------------------

۶۳	فصل دوم / مروری بر تاریخچه اورژانس
----	------------------------------------

۶۳	اورژانس پیش بیمارستانی
----	------------------------

۸۱	اورژانس بیمارستانی
----	--------------------

۸۴	انواع سطوح خدمات در بخش اورژانس
----	---------------------------------

بخش چهارم / مدیریت یکپارچه

۹۵	فصل اول / کلیات
----	-----------------

۹۶	هدف از مدیریت یکپارچه
----	-----------------------

۹۶	اقدامات اساسی در مدیریت یکپارچه
----	---------------------------------

۱۰۰	دید استراتژیک
-----	---------------

۱۰۰	ابزارهای استقرار سیستم‌های مدیریت یکپارچه
-----	---

فصل دوم / متدولوژی طراحی و پیاده‌سازی سیستم مدیریت یکپارچه..... ۱۰۱

فصل سوم / استقرار سیستم مدیریت یکپارچه..... ۱۰۵

مداخلات و اقدامات مورد نیاز درخصوص استقرار سیستم مدیریت یکپارچه..... ۱۰۵

عوامل مرتبط با بعد سیاستگذاری در مدیریت یکپارچه اورژانس‌های پیش بیمارستانی و بیمارستانی..... ۱۰۷

عوامل مرتبط با بعد ساختار در مدیریت یکپارچه اورژانس‌های پیش بیمارستانی و بیمارستانی..... ۱۱۰

عوامل مرتبط با بعد مدیریت اورژانس در مدیریت یکپارچه اورژانس‌های پیش بیمارستانی و بیمارستانی..... ۱۱۴

عوامل مرتبط با بعد کنترل در مدیریت یکپارچه اورژانس‌های پیش بیمارستانی و بیمارستانی..... ۱۱۵

عوامل مرتبط با بعد تامین مالی در مدیریت یکپارچه اورژانس‌های پیش بیمارستانی و بیمارستانی..... ۱۱۶

عوامل موثر بر اجرای مدیریت یکپارچه اورژانس‌های پیش بیمارستانی و بیمارستانی..... ۱۲۰

تسهیلاتی برای توسعه بخشی به مدیریت یکپارچه اورژانس‌های پیش بیمارستانی و بیمارستانی..... ۱۲۴

بخش پنجم / مدیریت بحران در حوزه سلامت

فصل اول / کلیات..... ۱۲۷

فصل دوم / مفاهیم..... ۱۳۱

انواع بحران‌ها و ویژگی‌ها..... ۱۴۲

فصل سوم / مدیریت بحران..... ۱۴۹

برخی خصوصیات بحران..... ۱۵۰

دوازده ویژگی بحران..... ۱۵۱

عوامل مهم در تعریف و تشخیص بحران..... ۱۵۲

طبقه‌بندی وضعیت‌های بحرانی..... ۱۵۳

وظایف مدیران بحران..... ۱۵۸

دانش مدیریت..... ۱۵۹

اقدامات هنگام وقوع بحران..... ۱۶۱

مراحل مدیریت بحران..... ۱۶۳

چرخه سیستم مدیریت جامع بحران..... ۱۶۴

شرایط موفقیت در مدیریت بحران..... ۱۶۷

سیستم فرماندهی حادثه..... ۱۶۸

چرخه مدیریت بلایا..... ۱۶۹

اصول سیستم فرماندهی حادثه..... ۱۷۰

الگوی سازمان‌های امدادی غیردولتی و بشردوستانه (جامعه محور)..... ۱۸۳

الگوی برنامه ادغام یافته آمادگی جامعه محور در بحران‌ها..... ۱۸۴

۱۸۵.....	الگوی جامعه محور پاتون و جانسون
۱۸۹.....	نکات کلیدی در مدیریت بحران

فصل چهارم / مدیریت بحران و حوادث غیرمترقبه در حوزه سلامت..... ۱۹۱

۱۹۴.....	استانداردهای برنامه حوادث غیرمترقبه حوزه سلامت
۱۹۸.....	روش‌های گردآوری اطلاعات
۲۰۰.....	کمیت برنامه‌ریزی اجتماعی حوادث غیرمترقبه
۲۰۱.....	موقعیت‌های بروز حادثه
۲۰۲.....	عوامل مؤثر در کیفیت ارائه خدمات در هنگام بروز بلا
۲۰۳.....	ویژگی‌های مورد نیاز برای یک برنامه حوزه سلامت در حوادث غیرمترقبه
۲۰۵.....	اقدامات مطرح در برنامه حوزه سلامت به هنگام بروز حوادث غیرمترقبه
۲۰۷.....	رشد فرمانده بحران بیمارستانی
۲۰۹.....	تدوین برنامه پاسخ فوری بیمارستانی با رویکرد تمام مخاطرات
۲۱۴.....	مراحل اجرایی برنامه حوادث غیرمترقبه
۲۲۸.....	مرحله توقف برش و ارزیابی بعد از حادثه غیرمترقبه
۲۲۹.....	مدیریت بحران در حوزه سلامت با نگاه یکپارچگی در اورژانس‌های پیش بیمارستانی و بیمارستانی
۲۲۹.....	اهمیت استقرار خلاقانه صبح در دسترس
۲۳۱.....	نقش آمارهای درست
۲۳۲.....	وظایف ستاد مدیریت بحران اورژانس بیمارستانی و بیمارستانی
۲۳۲.....	اقدامات پیشگیرانه
۲۳۲.....	اقدامات کاهش آسیب و اثرات ناشی از حادثه
۲۳۳.....	اقدامات جهت ایجاد آمادگی
۲۳۳.....	اقدامات مقابله در زمان حادثه
۲۳۴.....	اقدامات بازسازی پس از حادثه
۲۳۵.....	سخن پایانی
۲۳۷.....	فهرست منابع و مآخذ

پیشگفتار

کتاب حاضر یکی از سبک‌های گزینده‌ها در زمینه کسب اطلاعات لازم در زمینه اورژانس‌های پیش بیمارستانی و بیمارستانی مدیریت بحران در حوزه سلامت است. این کتاب، می‌کوشد به شکلی علمی، دقیق و با چارچوب مشخص، مباحث مختلف در زمینه مدیریت یکپارچه اورژانس‌های پیش بیمارستانی و بیمارستانی و نقش آن در مدیریت بحران حوزه سلامت را مورد اشاره قرار دهد. محتوای این کتاب را می‌توان به دو بخش کلی تقسیم کرد. در یک بخش، اورژانس‌های پیش بیمارستانی و بیمارستانی مورد توجه قرار گرفته و به طور خاص این ویژگی‌ها در ابعاد مختلف بررسی گردیده است و در بخش دیگر به ارتباط مدیریت یکپارچه اورژانس‌های پیش بیمارستانی و بیمارستانی با مدیریت بحران در حوزه سلامت اشاره شده است.

تالیفات و ترجمه‌های متعددی در زمینه مدیریت بحران و مدیریت اورژانس ارائه شده است، ولی آنچه این کتاب را از سایر کتب متمایز می‌سازد، ایجاد ارتباط کاربردی بین موضوعات و در عین حال توجه به مبانی علمی مدیریت بحران و اورژانس می‌باشد.

این کتاب را می‌توان در گروه کتاب‌های تخصصی حوزه سلامت طبقه‌بندی کرد. البته منظور از تخصصی در اینجا، عدم امکان کاربرد آن در سایر حیطه‌ها نمی‌باشد، بلکه این مسئله است که بر جنبه‌های تخصصی مدیریت بحران با اولویت نقش مدیریت یکپارچه اورژانس‌های پیش بیمارستانی و بیمارستانی تمرکز نموده و کوشیده است موضوعات و دغدغه‌های مختلف

موجود در مدیریت بحران در حوزه سلامت را مورد بحث و بررسی قرار دهد. البته اگر بخواهیم موضوعی را ذکر کنیم که منحصر در این کتاب مورد اشاره قرار گرفته و بیشتر از بقیه‌ی مطالب اهمیت اشاره کنیم «توجه به اورژانس‌های پیش بیمارستانی و بیمارستانی در ساختار مدیریت یکپارچه» است و مناسب است به این موضوع، که مختص این کتاب بوده و در کتاب‌های دیگر بدین شکل مورد اشاره قرار نگرفته، توجه شود و اتفاقاً آشنایی با آن می‌تواند کمک شایان توجهی به بهبود نتیجه‌ی مدیریت بحران در حوزه سلامت نماید.

از آنجا که بسیاری از مدیران نظام سلامت، به نوعی درگیر بحث مدیریت بحران و تعداد زیادی از «شریان» در آینده شغلی خود به این مهارت نیاز خواهند داشت، تصمیم گرفتم کتاب حاضر را برای تقویت مهارت‌های مورد نیاز در این زمینه به نگارش در آورم.

بدیهی است هرگز نمی‌توان برای یک عنوان، مطالبی قطعی و جامع و مانع تدوین کرد، اما سرفصل‌های کتاب حاضر در حوصله گردآوری، ترجمه و تالیف نویسنده بوده و با تجارب کاری بیش از دو دهه گره خورده است، بر اساس ویژگی مخاطبین، سابقه‌ی ذهنی و تجربه‌ی عملی، نیازها و دغدغه‌های مخاطب تدوین و تعیین شده است. امیدوارم با بحث پیرامون مدیریت بحران و مدیریت یکپارچه اورژانس‌های پیش بیمارستانی و بیمارستانی، برای افرادی که به نوعی با این حوزه درگیر هستند مورد استفاده قرار گیرد.

دکتر علی جمال محمدی